

Συνέντευξη με τον 'Αλκη Μπαλτά για το Φεστιβάλ Θρησκευτικής Μουσικής Πάτμου

Τετάρτη 26 Ιουλίου 2006

Συνέντευξη στον Αλέξανδρο Χαρκιολάκη

Α.Χ.: Φέτος διοργανώνεται για έκτη φορά το Φεστιβάλ Θρησκευτικής Μουσικής στην Πάτμο. Τι διαφορετικό πρέπει να περιμένουμε φέτος;

'Αλκης Μπαλτάς: Θα ξεκινήσω με το τι πιστεύω, ότι θα συμβεί με παρόμοιο, όπως στις προηγούμενες διοργανώσεις, τρόπο και αυτό θα είναι το ίδιο υψηλότατο καλλιτεχνικό επίπεδο και η συμμετοχή εξαιρετικών καλλιτεχνών.

Για ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του φετινού θου φεστιβάλ θα μπορούσε κανείς να επισημάνει την απόδοση Βυζαντινών Ύμνων από τις γνήσιες λαϊκές φωνές του Χρ. Αηδονίδη, της Νεκτ. Καρατζή και της Γλυκερίας, την συμμετοχή οργανικών και φωνητικών συνόλων που θα ερμηνεύσουν και έργα του 20ου αιώνα (συγκρότημα Dissonart και συγκροτήματα Orpheus και Vocalart από τη Νορβηγία, το ιδιαίτερο βάρος που έχει δοθεί σε συναυλίες όπου συναντιούνται Ποίηση και Μουσική (με συμμετοχή ηθοποιών όπως ο Γιάννης Φέρτης, η Μαρίνα Ψάλτη, ο Ακης Σακελλαρίου και η Χριστίνα Θεοδωροπούλου στη 2η, 5η και 8η συναυλία του φεστιβάλ) τη συμμετοχή μεγαλύτερων συνόλων όπως η Χορωδία ΟΤΕ, η

Πειραματική Χορωδία του Δήμου Ρόδου και η ορχήστρα γυναικών Feminarte.

Στο 6ο Φεστιβάλ "η Θεία Αποκάλυψη της Μουσικής" συμπεριλαμβάνονται και δύο ειδικά αφιερώματα. Ένα για τα 250 χρόνια από τη γέννηση του W.A. Mozart και ένα στον Οικουμενικό Πατριάρχη Βαρθολομαίο (ελληνικά τραγούδια σε ποιήματα από την νεανική ανθολογία του Πατριάρχη).

Α.Χ.: Το Φεστιβάλ έχει πάντοτε ένα θεματικό άξονα;

Α.Μ.: Ο θεματικός άξονας είναι πάντα ο ίδιος. Μουσική που αντλεί την έμπνευσή της από τη Χριστιανική Πίστη. Πάνω σε αυτόν τον άξονα γίνεται, κάθε χρονιά, προσπάθεια, ώστε να παρουσιαστεί ένα ευρύτατο μουσικό φάσμα που να περιλαμβάνει έργα από την βυζαντινή και λαϊκή μας παράδοση καθώς και έντεχνα έργα συνθετών από την Αναγέννηση μέχρι σήμερα.

Α.Χ.: Ο χώρος πρέπει να θεωρείται ως εξαιρετικά επιτυχημένη επιλογή (οι συναυλίες διοργανώνονται μπροστά από το Σπήλαιο της Αποκάλυψης). Αλήθεια, πώς το εκλαμβάνουν οι θεατές; Είναι έντονη η μυσταγωγία;

Α.Μ.: Που θα μπορούσε να βρεθεί καταλληλότερος χώρος για ένα Φεστιβάλ Θρησκευτικής Μουσικής από το Ιερό νησί της Πάτμου και μάλιστα μπροστά στο Σπήλαιο της Αποκάλυψης. Ο θεατής δεν νοιώθει μόνο τη δύναμη της υψηλής μουσικής. Νοιώθει έντονα και τη δύναμη αυτού του ίδιου του χώρου που υποβάλλει σε βαθιά πνευματική συγκέντρωση. Και το φεστιβάλ Πάτμου δεν είναι καλοκαιρινό διασκεδαστικό φεστιβάλ, αλλά μία πνευματική μουσική διοργάνωση που θέλει να υπηρετήσει την αληθινή έννοια του όρου Πολιτισμός.

Α.Χ.: Η τοπική κοινωνία έχει αγκαλιάσει τον θεσμό;

Α.Μ.: Από την πρώτη, ακόμη, διοργάνωση τον Σεπτέμβρη του 2001, και πολύ περισσότερο στα επόμενα φεστιβάλ, η συμμετοχή των κατοίκων της Πάτμου ήταν εντυπωσιακή. Ο κόσμος της Πάτμου μου επιβεβαίωσε ότι το πραγματικό ωραίο και πνευματικό αγγίζει, συγκινεί και συναρπάζει κάθε άνθρωπο. Μία ηλικιωμένη κυρία από την Πάτμο, μετά από μία συναυλία κλασικής μουσικής, μου είπε: "έπρεπε να γίνω 80 χρονών για να ακούσω και εγώ κάτι τόσο όμορφο;"

A.X.: Η βοήθεια που έχετε από τους κρατικούς φορείς είναι ικανοποιητική;

A.M.: Το μεγαλύτερο βάρος της διοργάνωσης το φέρει ο Δήμος Πάτμου και του αξίζουν συγχαρητήρια που επέλεξε μία σοβαρή διοργάνωση, ενώ θα μπορούσε να ακολουθήσει τον χλιοπατημένο και εύκολο δρόμο της οργάνωσης μουσικών εκδηλώσεων με διασκεδαστική, εύκολη, μουσική της μόδας, οι οποίες έχουν, πάντα, εξασφαλισμένο το μεγάλο ακροατήριο, αποδίδουν μεγαλύτερα έσοδα και γεμίζουν με τόση χαρά τους οργανωτές τους, που στο τέλος πιστεύουν ότι υπηρετούν τον Πολιτισμό !! Διασκέδαση και Τέχνη είναι και τα δύο απαραίτητα για τον άνθρωπο, όμως, μη τα μπερδεύουμε.

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Δωδεκανήσου, η Ιερά Μονή Πάτμου και το Υπουργείο Αιγαίου προσφέρουν μία σημαντική οικονομική βοήθεια για τη διοργάνωση του Φεστιβάλ. Ελπίζουμε, στο μέλλον, να δείξουν πιο έντονο ενδιαφέρον και η βοήθειά τους να είναι ικανοποιητική, το Υπουργείο Πολιτισμού και ιδιώτες χορηγοί.

A.X.: Το πρόγραμμα σας κινείται σε, φαινομενικά, αντίθετους δρόμους. Από τη μια, αφιέρωμα στον Μεσσιάν και από την άλλη βυζαντινοί ύμνοι με τον Χρόνη Αηδονίδη. Μήπως αυτοί οι κόσμοι τελικά συγκλίνουν κάπου;

A.M.: Η σύγκλιση έγκειται στο ότι όλες οι μουσικές που παρουσιάζονται κινούνται στον βασικό άξονα του φεστιβάλ, που, όπως είπαμε, είναι η έμπνευση από τη Χριστιανική Πίστη. Το Φεστιβάλ Πάτμου, ας σημειωθεί, δεν είναι Φεστιβάλ Εκκλησιαστικής Μουσικής (μουσική της Θείας Λειτουργίας), αλλά Θρησκευτικής. Κάθε έργο, ανώνυμου ή επώνυμου δημιουργού, που είναι εμπνευσμένο από τον Χριστιανισμό, έχει τη θέση του στο Φεστιβάλ "η Θεία Αποκάλυψη της Μουσικής".

A.X.: Οι μουσικοί είναι κατά την συντριπτική τους πλειοψηφία Έλληνες, κάτι πολύ ενθαρρυντικό θα λέγαμε. Αυτό είναι πολιτική του Φεστιβάλ;

A.M.: Σωστά το επισημαίνετε. Οι ξένοι καλλιτέχνες δεν αποκλείονται, βέβαια, και μέχρι σήμερα είχαμε συμμετοχές με συγκροτήματα από την Βουλγαρία, τη Ρουμανία, την Ιταλία, την Σερβία, την Τουρκία. Φέτος θα πάρουν μέρος εξαιρετικοί καλλιτέχνες από τη Νορβηγία. Ωστόσο, πρόκειται για ένα Ελληνικό φεστιβάλ και η γνώμη μου είναι ότι στους Έλληνες καλλιτέχνες πρέπει να έχουν το μεγαλύτερο μερίδιο συμμετοχής. Πρέπει καλά, ακόμη, να συνειδητοποιήσουμε κάτι που δυστυχώς πολλοί στην Ελλάδα δεν το έχουν κατανοήσει : η πατρίδα μας έχει πια στον χώρο της λόγιας μουσικής υψηλότερο επίπεδο καλλιτέχνες οι οποίοι δεν έχουν τίποτα να ζηλέψουν από ξένους ομότεχνούς τους. Το ότι δεν έχουν την αναγνωριστικότητα και τα έσοδα όσων υπηρετούν το ελαφρο-λαϊκό κ.τ.λ. τραγούδι (που και εκεί υπάρχουν εξαιρετικοί, στο είδος, τους μουσικούς), αυτό δεν σημαίνει ότι πρέπει να παραβλέπουμε την πολύ μεγάλη αξία τους.

A.X.: Το Φεστιβάλ έχει αποκτήσει φήμη εκτός Ελλάδος; Έχετε δηλαδή ευρωπαίους επισκέπτες;

A.M.: Η Πάτμος είναι ένα νησί παγκοσμίως γνωστό και συγκεντρώνει πολλούς ξένους επισκέπτες, όχι μόνο από την Ευρώπη, αλλά από όλα τα μέρη του κόσμου. Το σύνολο των τουριστών επισκέπτονται την Ιερά Μονή και το Σπήλαιο της Αποκάλυψης. Τα βραδινά των συναυλιών ένα πολύ μεγάλο μέρος αυτών των τουριστών έρχονται να απολαύσουν σοβαρή μουσική στον ίδιο αυτόν χώρο που το μεσημέρι επισκέφτηκαν και προσκύνησαν. Τώρα, μάλιστα, που το φεστιβάλ έχει κάποια χρόνια ζωής και το γνώρισαν οι ξένοι, δεν είναι πια λίγες οι περιπτώσεις που προγραμματίζουν τον επόμενο ερχομό τους στην Πάτμο την περίοδο του Φεστιβάλ. Κάθε χρονιά τόσο μεμονωμένοι ξένοι τουρίστες, όσο και ταξιδιωτικά γραφεία, μας ρωτούν για τις ακριβείς ημερομηνίες του φεστιβάλ της επόμενης χρονιάς. Έτσι, στην τελευταία συναυλία κάθε διοργάνωσης ο Δήμαρχος Πάτμου αναγγέλλει τις ημερομηνίες της επόμενης διοργάνωσης.

A.X.: Ο προγραμματισμός για το επόμενο Φεστιβάλ πότε ξεκινά;

A.M.: Αμέσως, με το τέλος κάθε διοργάνωσης, αρχίζει ο προγραμματισμός για την επόμενη χρονιά. Πρόκειται, όχι μόνο για μία κουραστική διαδικασία, αλλά και για εξαιρετικά υπεύθυνη, διότι, μετά το υψηλό επίπεδο των προηγούμενων φεστιβάλ, όλοι αναμένουν μια εξίσου σημαντική, ή και καλύτερη, επόμενη σειρά συναυλιών.

A.X.: Πόσο εύκολο είναι να διατηρηθεί και να δημιουργήσει παράδοση ένα Φεστιβάλ αφιερωμένο αποκλειστικά στη θρησκευτική μουσική;

A.M.: Εύλογη απορία. Και εγώ πίστευα, κάποτε, ότι το σοβαρό και το πνευματικό, δύσκολα μπορεί να ριζώσει στον τόπο μας, που καθημερινά κατακλύζεται από το αφελές και το ανόητο. Δεν ευθύνεται, όμως, ο πολύς κόσμος. Όταν με υπευθυνότητα και γνώση του προσφέρεις κάτι το πραγματικά σημαντικό, το δέχεται και το αγαπά. Στο φεστιβάλ Πάτμου- όπως λέει και ο τίτλος του Φεστιβάλ - η Θεία Μουσική αποκαλύπτεται. Και όταν το Φως της Τέχνης είναι αληθινό όλοι τα βλέπουν!